

Uchwała Nr XLIX/280/14
Rady Miasta Dynów z dnia 6 listopada 2014 roku

w sprawie przyjęcia raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska w latach 2011-2013 dla Gminy Miejskiej Dynów

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 594 ze zm.), art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 1232 ze zm.) Rada Miasta Dynów uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska w latach 2011-2013 dla Gminy Miejskiej Dynów, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Dynów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr XLIX/280/14
Rady Miasta Dynów
z dnia 6 listopada 2014 roku

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEJSKIEJ DYNÓW**

OKRES SPRAWOZDAWCZY 2011 - 2013

Dynów, listopad 2014 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie

2. Charakterystyka stanu istniejącego środowiska

2.1 Położenie geograficzne,

2.2 Sytuacja demograficzna

2.3 Budowa geologiczna i rzeźba terenu.

2.4 Warunki hydrologiczne

2.4.1 Wody powierzchniowe

2.4.2 Wody podziemne

2.5. Warunki klimatyczne

2.6. Gleby

2.7. Bogactwa naturalne

2.8. Szata roślinna

3. Turystyka

4. Ocena stanu środowiska

5. Gospodarka wodno – ściekowa

5.1 Sieć wodociągowa

5.2 System odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków

5.3 Oczyszczalnia ścieków

5.4 Zestawienie zadań podjętych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.

6. Ochrona powietrza

7. Gospodarka odpadami

8. Przyroda i krajobraz

8.1 Działania w celu zachowania różnorodności biologicznej Gminy Miejskiej
Dynów

9. Działania w zakresie monitoringu środowiska

10. Podsumowanie i wnioski

1. WPROWADZENIE

W dniu 23 lipca 2004 roku Uchwałą Rady Miasta Dynów Nr XXIII/144/04 został zatwierdzony „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów na lata 2004 – 2010”. Dokument ten powstał jako realizacja ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku „Prawo ochrony środowiska”.

W dniu 25 marca 2013 roku uchwałą Rady Miasta Dynów Nr XXXI/183/13 uchwalono aktualizację „ Programu ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019”.

Zgodnie z art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.), organ wykonawczy gminy sporządza raport z wykonania programu i przedstawia go radzie gminy.

2. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO ŚRODOWISKA

2.1. Położenie geograficzne

Miasto Dynów usytuowane jest na Pogórzu Karpackim, w jego części określanej jako Pogórze Dynowskie, w dolinie Sanu, na wysokości 250-270 m n.p.m. Przez miasto otoczone wzniesieniami przepływa rzeka San, będąca dopływem Wisły

Dynów jest gminą miejską, jedną ze 164 gmin województwa podkarpackiego, położoną w centralnej jego części. Miasto położone jest na południowym skraju powiatu rzeszowskiego i otoczone jest wokół sołectwami gminy Dynów:

- od strony północnej: Ulanica, Harta, Bachórz,
- od strony wschodniej: Pawłokoma, Dylągowa, Dąbrówka St.,
- od strony południowej: gmina Nozdrzec, Powiat Brzozów,
- od strony zachodniej: Łubno, Wyręby.

Dynów leży na skrzyżowaniu dróg biegnących z Przełęczy Dukielskiej do Przemyśla oraz z Sanoka do Rzeszowa. Jest odległy 32 km od Brzozowa, 42 km od Przeworska i 45 km od Przemyśla i Rzeszowa. Swym zasięgiem miasto obejmuje powierzchnię ok. 25 km².

Bardzo dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych i wojewódzkich oraz funkcjonujące linie autobusowe umożliwiają dobrą komunikację z okolicznymi miastami tj. Rzeszowem, Błażową, Przemyślem, Dubieckiem, Brzozowem, Sanokiem i Przeworskiem.

Okolice Dynowa z niewysokimi wzniesieniami, przecięte przepiękną doliną Sanu, posiadają unikatowe walory geograficzne, przyrodnicze i historyczne. Stanowią bardzo atrakcyjny region poznawczy dla turystów – krajoznawców.

Dynów jest jedyną miejscowością Pogórza posiadającą obecnie prawa miejskie, uzyskane jeszcze w początku XV wieku. Dziś miasto jest nieformalną stolicą Pogórza Dynowskiego. Część miasta zlokalizowana jest na terenie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego oraz Obszaru Natura 2000. Wynika stąd konieczność zastosowania zaostrzonych rygorów ekologicznych (ograniczenie swobody przy wyborze kierunków działalności gospodarczej) oraz wzmożenie działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego.

2.2 Sytuacja demograficzna

Na terenie Dynowa zamieszkuje 6242 mieszkańców (stan na 31.12.2013 r.). Pod względem zaludnienia, Dynów nie należy do licznie zamieszkanym terenów województwa Podkarpackiego.

Ludność ogółem	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
6242	575	633	1923	2157	668	286

Na poziom liczby ludności wpływ mają również migracje. Od kilku lat obserwujemy negatywne zjawisko opuszczania miasta zwłaszcza przez ludzi młodych. Główną przyczyną migracji jest poszukiwanie miejsca pracy oraz mieszkań zarówno w dużych ośrodkach miejskich w Polsce jak i zagranicą.

2.3. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Pod względem geologicznym Dynów leży w centralnej części wielkiej jednostki tektonicznej, nazywanej płaszczowiną skolską. Płaszczowina skolska zbudowana jest z piaskowców, łtów, łupków, które w wyniku procesów tektonicznych uległy silnemu sfałdowaniu. Miąższość osadów płaszczowiny skolskiej na wschód od Dynowa przekracza 4000 m, a poziome przesunięcie wynosi około 20 km. Miasto Dynów leży na łupkach i piaskowcach należących do warstw menilitowych wieku paleogeńskiego.

Miasto położone jest nad rzeką San, jedną z największych i najbardziej zasobnych w wodę rzek karpaccich, o dużym znaczeniu gospodarczym dla województwa podkarpackiego. Rzeką wypływa w Bieszczadach Zachodnich na wysokości ok. 900 m n.p.m. na terenie Ukrainy. Długość Sanu wynosi 443,4 km, a powierzchnia jego zlewni to 16 861,3 km², z czego 14 390 km² znajduje się w granicach Polski. San jest główną rzeką Bieszczadów oraz Pogórza Dynowskiego i Przemyskiego. Szeroki pas pogórza, dzielący Beskidy od Kotliny Sandomierskiej we wschodniej części nosi nazwę Pogórze Dynowskie, pochodzącą od nazwy miasta Dynów. Zasięg przestrzenny Pogórza Dynowskiego określa od zachodu rzeka Wisłok, od wschodu rzeka San, od południa Doły Jasielsko – Sanockie a od

północy Pogórze Rzeszowskie. W najbliższym sąsiedztwie Dynowa wydzielono kilka mniejszych jednostek. Sam Dynów położony w dolinie Sanu należy do jednostki o nazwie Obniżenie Dubieckie, od zachodu nad Dynowem wznosi się Płaskowyż Cisowej.

Dynów leży po obu stronach Sanu, którego dno doliny znajduje się na wysokości 240 m n.p.m., na południe od miasta strome zbocza schodzą do samego koryta rzeki tworząc tym samym charakterystyczne dla rzeźby podgórskiej zwężenia doliny.

Na północ od miasta dolina rozszerza się do ponad 2 km, a przed Bachórcem ulega ponownemu zwężeniu. Lewy brzeg Sanu na terenie miasta to szeroka, wyrównana powierzchnia pocięta rowami i korytami małych potoków. Miasto Dynów położone jest w sposób typowy dla osiedli w Karpatach, gdyż jest odsunięte od rzeki i leży poza zasięgiem wód powodziowych, zaś zwarta zabudowa miasta znajduje się na wysokości 250-270 m n.p.m.

2.4. WARUNKI HYDROLOGICZNE

2.4.1 Wody powierzchniowe

Występujące na terenie Gminy Miejskiej Dynów zasoby wód powierzchniowych pochodzą wyłącznie ze zlewni rzeki San tj: San i jego dopływy: Dynówka, Ulenka, Młynówka.

Jakość wód powierzchniowych na terenie Dynowa prezentuje się na średnim poziomie. Zróżnicowanie walorów jakościowych i użytkowych zależy jest od ilości i jakości zanieczyszczeń pochodzenia naturalnego jak i powstałych w wyniku działalności człowieka. Do czynników naturalnych zaliczyć należy: eutrofizację, wymywanie składników humusowych, gnicie obumierającej szaty roślinnej oraz erozji wodnej i skał. Z czynników wytworzonych sztucznie wymienić należy rozwój gospodarczy, przemysłowy, intensyfikacja rolnictwa. Wskaźnikami zanieczyszczeń wód powierzchniowych są czynniki fizykochemiczne lub biologiczne. Najczęściej zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne pochodzą ze źródeł punktowych oraz powierzchniowych związanych z działalnością człowieka. Do źródeł punktowych należy zakwalifikować zrzuty ścieków oczyszczonych jak i nieoczyszczonych. Na wpływ jakości wód Sanu mają miejscowości położone wyżej Dynowa: Solina, Lesko, Sanok.

Ponadto poważnym problemem są zanieczyszczenia powierzchniowe typu rolniczego. Na podgórskim terenie gminy oraz w dolinie Sanu dobrze rozwinięte jest rolnictwo szczególnie uprawa zbóż oraz roślin okopowych.

Dopływ ścieków rolniczych to problem trudny do rozwiązania, oczyszczanie tego typów ścieków polega na tym, że ścieki rolnicze mają charakter powierzchniowy i ciężko je wychwycić. Największym zagrożeniem jest produkcja roślinna, ponieważ wszelkie uprawy wymagają obróbki gleby. Rośliny okopowe (np. buraki czy ziemniaki) rosną w rzędach, dlatego część gleby jest bez roślin, która jest podatna na erozję i wzmożony spływ powierzchniowy.

Nawozy mineralne stosowane nieracjonalnie i bezmyślnie, stosowanie tzw. gnojownicy w celu podnoszenia żyzności gleby przyczyniają się do wzrostu w wodach powierzchniowych

azotanów i soli fosforowych. Są to głównie czynniki wzmożenia procesu eutrofizacji. Nie trzeba tłumaczyć, jakie nieodwracalne zmiany środowiska może wywołać szybko postępująca eutrofizacja. Mimo to rzeka San jest nadal uważana za jedną z najczystszych rzek w regionie, a nawet w skali krajowej. Ze względu na swoją rangę gospodarczą i przyrodniczą San objęty jest systematycznymi badaniami w ramach monitoringu środowiska prowadzonymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Rzeka kontrolowana jest na całej długości, od źródła do ujścia Wisły, w 20 przekrojach pomiarowo – kontrolnych w tym na terenie Dynowa.

San jako rzeka o zmiennym charakterze jest skutecznym neutralizatorem zanieczyszczeń, jednak występująca duża liczba i koncentracja zrzutów ścieków doprowadzonych kanalizacją oraz zanieczyszczenia dopływowe rowami, bądź dostające się wraz z dopływami bocznymi i zniszczenia powierzchniowe typu rolniczego ograniczają wykorzystanie turystyczno–rekreacyjnych, przyrodniczych i konsumpcyjnych walorów rzeki. San jest siedliskiem wielu cennych gatunków flory i fauny w tym ryb z gatunku łososiowych.

2.4.2. Wody podziemne

Wody podziemne wypełniają pory, szczeliny i nacieki skalne. Ich zasobność zależy od wodochłonności skał miększości warstwy wodonośnej. Wody podziemne znajdują się często na kilku poziomach, uwarunkowanych, przepuszczalnością skał, przy czym największe znaczenie z hydrologicznego punktu widzenia mają wody płytkie, stanowiące retencję gruntową czynną, zużywaną na zasilanie rzek.

Występowanie wód podziemnych w powiecie rzeszowskim związane jest z wielkimi jednostkami geologicznymi, stanowiące jednocześnie regiony hydrologiczne.

Czwartorzędowe – horyzont wodonośny jest uzależniony od warunków hydrologicznych. Poziom ten jest związany z utworami czwartorzędu i stanowią go wody gruntowe śródwartwowe w obrębie glin, przejawiające się w postaci sączeń. Charakteryzują się lekko napiętym zwierciadłem wody. Poziom ten jest zasilany drogą infiltracji odpadów atmosferycznych. Zasobność tego poziomu jest niewielka. Charakteryzują się wahaniami stanów zwierciadła wody w zależności od okresów mokrych lub suchych.

Trzeciorzędowy – horyzont wodonośny występuje w utworach fliszowych. Wodonośność tych utworów jest uzależniona od systemów szczelin i spękań w ławicach piaskowców. Są to wody o charakterze szczelinowo-porowym. Stopień zanieczyszczenia utworów fliszowych uzależniony jest głównie od intensywności ich zeszczelinowania. Zwierciadło wody ma charakter naporowy i występuje na głębokości od kilku do kilkunastu metrów. p.p.t.

Dynów zaliczany jest do utworów trzeciorzędowych (warstwy krośnieńskie) i czwartorzędowych, w których poziomy wodonośny związane są z warstwami piaszczystymi, które do głębokości 200 m stanowią około połowę profilu. Wydajność tych wód na większych

głębokościach dochodzi do 200 m³/h, jednak w utworach płytszych, do głębokości 60-70 m, nie jest większa niż 30 – 40 m³/h.

Na wahania wód podziemnych wpływają zarówno czynniki atmosferyczne (opady, niedosyt wilgoci), jak i litologia warstw wodonośnych, położenie morfologiczne oraz związek zwierciadła wód podziemnych z wodami powierzchniowymi. Miejscami wypływu wód podziemnych są źródła, dające początek ciekom powierzchniowym. Gęstość źródeł na Pogórzu Dynowskim waha się od 3 do 6 na km². W miarę wzrostu głębokości zwiększa się mineralizacja wód podziemnych.

Pod względem jakości wody pozyskiwane z warstw fliszowych posiadają najczęściej dobre parametry fizyko-chemiczne. Pod względem bakteriologicznym jakość wód jest często uzależniona od stanu sanitarnego wokół ujęcia, a także od jakości wód płytszych poziomów wodonośnych.

Większość zasobów powiatu rzeszowskiego rozmieszczonych jest w Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych (GZWP). Na obszarze Gminy Miejskiej Dynów znajduje się jeden zbiornik o zasobach udokumentowanych: wody podziemne – Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Dolina Sanu”.

2.5. Warunki klimatyczne

Klimat Dynowa zalicza się do piętra klimatu podgórskiego, umiarkowanie ciepłego o cechach kontynentalnych, ze średnią roczną temperaturą wahającą się w granicach 5°C - 7°C. Najwyższe temperatury notuje się w lipcu ze średnią 17°C - 18°C, średnie temperatury zimowe wynoszą -3°C - 5°C. Latem przeważają tu wiatry zachodnie i południowo – zachodnie, a jesienią i zimą wschodnie i północno – wschodnie. Dużą rolę odgrywiają wiatry fenowe wiejące z dużą prędkością z południa. Dużą rolę w sterowaniu wiatrami odgrywa dolina Sanu. Przeciętna roczna ilość opadów wynosi 750 – 800 mm. Pokrywa śnieżna utrzymuje się od 60 do 150 dni. Pierwsze przymrozki występują w październiku a ostatnie w maju. Średnia temperatura roczna waha się w granicach. W ostatnich latach występują jednak, jak w całej południowej Polsce, liczne anomalie pogodowe.

2.6. Gleby

Obszar Pogórza Dynowskiego jest pokryty utworami pyłowymi zalegającymi na utworach fliszowych, nazywanymi lessami karpackimi lub utworami lessopodobnymi. Są one podłożem gleb pływych oraz brunatnych, które dominują w tym regionie. W dolinach rzecznych występują urodzajne mady rzeczne, korzystne dla rolnictwa.

Na terenie miasta Dynowa występują gleby brunatne. Są to gleby jakości I – IV klasy bonitacyjnej. Grunty orne na tych glebach stanowią kompleks pszenny górski, natomiast słabsze są od nich gleby gliniaste, pyłowe i ilaste.

2.7. Bogactwa naturalne

Złoża surowców mineralnych występujących na terenie Gminy Miejskiej Dynów obejmują wyłącznie surowce skalne, głównie kruszywo naturalne - piaski, żwiry i pospółki. Wydobycia tych surowców dokonuje się metodą odkrywkową, jest ono znikome w skali roku i nie stwarza poważnego zagrożenia dla środowiska naturalnego.

2.8. Szata roślinna

Miasto charakteryzuje się bogactwem gatunkowym flory i fauny oraz natury nieożywionej. Na terenie Dynowa można wyodrębnić kilka ekosystemów różniących się między sobą warunkami środowiskowymi, a tym samym zamieszkującą je fauną.

Lasy Dynowa i okolic są ją z najcenniejszych form przyrody. Charakteryzują się bogatą szatą roślinną, wyróżniającą się buczyną karpacką w formie podgórskiej, nielicznymi grądami i łąkami oraz murawami kserotermicznymi i osobliwościami geologicznymi.

W okolicy Dynowa przeważają lasy mieszane, w których rosną buki, jodły oraz jawory. W lasach tych występuje także sosna, świerk i brzoza. Z gatunków roślinnych wymienić należy przede wszystkim lilie złotogłów, czosnek niedźwiedzi, tojad mołdawski i różne odmiany storczyków.

3. TURYSTYKA

Dynów posiada znakomite warunki do rozwoju turystyki. Urozmaicony krajobraz i bogata przyroda chroniona jest w Parku Krajobrazowym Pogórza Przemyskiego oraz obszarze Natura 2000. Wyjątkowo atrakcyjne walory przyrodniczo krajobrazowe, bogactwo flory i fauny, czyste powietrze oraz wody rzek i potoków obfitych w ryby, wyznaczone szlaki turystyczne stwarzają szczególnie korzystne warunki do harmonijnego obcowania ludzi ze środowiskiem naturalnym.

Główne walory tego terenu to malownicze położenie geograficzne, rzeka San, nieskażone środowisko przyrodnicze, liczne zabytki, szlaki turystyczne. Walory te podnosi ponadto bogata historia, interesujące zabytki architektury i żywy po dziś dzień folklor. Pozwala to na organizację wypoczynku świątecznego-weekendowego, wakacji kolonii, zimowisk, obozów rajdów i spływów.

Obok wycieczek pieszych pobyt na dynowszczyźnie sprzyja uprawianiu sportów wodnych. San to wymarzona rzeka dla kajakarzy i pontoniarzy. Rzeka na tym odcinku ma jeszcze górski charakter, tworzy malownicze przełomy. San w tym rejonie stwarza również świetne warunki dla wędkarstwa.

W Dynowie biorą swój początek turystyczne szlaki biegnące przez tereny Pogórza Dynowskiego:

Niebieski – Dynów – Suwczyna – Krasiczyn – Przemyśl – Dynów – Jawornik Polski – Biała k/Rzeszowa – Rzeszów

Żółty – Dynów – Helusz – Łętownia – Przemyśl – Dynów – Ujazdy – Połomia - Czudec.

Zielony – Dynów – Dubiecko – Pruchnik.

Szansą na rozwój turystyki w Dynowie jest kursująca na trasie Przeworsk – Dynów kolejka wąskotorowa jeżdżąca przez urokliwe Pogórze Dynowskie – przyciąga dziś turystów i miłośników kolei nie tylko z Polski, ale i z Europy. Trasa przejazdu kolejki jest bardzo atrakcyjna i wiedzie przez najdłuższy tunel kolei wąskotorowej w Szklarach (602 m).

W celu propagowania i rozwijania walorów turystycznych Pogórza powstał Związek Gmin Turystycznych Pogórza Dynowskiego. ZGTPD tworzą gminy: Dubiecko, Dynów – gmina miejska, Dynów – gmina wiejska, Nozdrzec i Krzywca. Powstał on w czerwcu 1996 roku i został wpisany do rejestru związków międzygminnych. Siedzibą Związku jest miasto Dynów. Związek nie prowadzi działalności gospodarczej, utrzymuje się ze składek członkowskich, a przyjmuje realizację zadań publicznych tworzących go gmin w zakresie:

- rozwijanie przemysłu turystycznego poprzez budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej i okoloturystycznej,
- rozwijania działań na rzecz ochrony środowiska oraz zabytków,
- edukacji krajoznawczej i ekologicznej.

4. OCENA STANU ŚRODOWISKA

Gmina Miejska Dynów należy do słabej uprzemysłowionych gmin miejskich powiatu rzeszowskiego. Główne kierunki działalności produkcyjnej i gospodarczej to: produkcja wyrobów z drewna oraz obróbka drewna, produkcja rolna, budownictwo, działalność usługowa – handlowa i inne.

W ewidencji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie wynika, że na terenie miasta Dynowa nie występują zakłady zakwalifikowane jako szczególnie szkodliwe dla środowiska.

Stan środowiska w Gminie Miejskiej Dynów jest w zadowalającej formie, występują tu korzystne warunki ekologiczne sprzyjające rozwojowi ruchu turystycznego, przyrodniczego oraz gospodarczego. Ponadto Dynów jest częściowo objęty Parkiem Krajobrazowym Pogórza Przemyskiego oraz obszarem Natura 2000.

5. Gospodarka wodno – ściekowa

Porządkowanie gospodarki ściekowej jest bardzo ważnym elementem celu ogólnego, jakim powinno być kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno – ściekowej i usuwania odpadów stałych w sposób niezagrażający środowisku naturalnemu. Cel ten jest

szczególnie ważny z punktu widzenia nie tylko poprawy warunków życia mieszkańców, rozwoju gospodarczego, rozwoju przedsiębiorczości i funkcji turystyczno – rekreacyjnych gminy, ale przede wszystkim ochrony zasobów naturalnego środowiska.

5.1. Sieć wodociągowa

Według danych ZGK Dynów na koniec 2013 r. z czynnej sieci wodociągowej (wodociągi komunalne i zakładowe) korzystało 40% mieszkańców miasta, natomiast pozostali mieszkańcy zaopatrują się w wodę z własnych źródeł (indywidualne studnie kopane). Długość sieci wodociągowej w Gminie Miejskiej Dynów wynosi: sieć magistralna 8,2 km, sieć rozdzielcza 16,4 km

Miasto Dynów jest zasobne w wody podziemne, znajdujące się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 430 „Dolina Sanu”. Zasoby zbiornika stanowią źródło zaopatrzenia ludności w wodę poprzez studnie głębinowe.

System wodociągowy zaopatrujący mieszkańców miasta Dynowa w wodę składa się z ujęcia wody, które tworzy siedem studni głębinowych oraz stacji uzdatniania wody. Stacja uzdatniania wody zlokalizowana jest przy ulicy Szkolnej.

5.2. System odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków

W ogólnym bilansie ścieków odprowadzanych w sposób zorganizowany do wód powierzchniowych w Gminie Miejskiej Dynów dominują ścieki komunalne. W roku 2013 w Gminie Miejskiej Dynów powstało ogółem 250 tyś. m³ ścieków komunalnych, z czego 112 tyś m³ odprowadzonych było zbiorczym systemem kanalizacyjnym i 2 tyś. m³ dostarczono taborem asenizacyjnym do oczyszczalni. Pozostała część ścieków to nieoczyszczone lub podczyszczone indywidualnie przez gospodarstwa domowe.

Według danych uzyskanych z ZGK Dynów z sieci kanalizacyjnej korzysta obecnie 4930 mieszkańców miasta , co stanowi blisko 78 % mieszkańców miasta.

Na koniec 2013 r. łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi 33,8 km i podłączonych do niej jest łącznie 800 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

Gmina Miejska Dynów systematycznie dąży do skanalizowania miasta. Zakłada się, że objęcie siecią kanalizacyjną 90 % obszaru miasta przyczyni się do zminimalizowania ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych do gleb oraz wód powierzchniowych. Jest to bardzo ważny aspekt w ochronie wód powierzchniowych przed szkodliwym a często nieodwracalnym działaniem ścieków komunalnych.

5.3. Oczyszczalnia ścieków

W Dynowie funkcjonuje mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków. Obiekt położony jest w północnej części miasta, na ogrodzonej działce o powierzchni 1,67 ha, zlokalizowanej na lewym brzegu rzeki San w km 232. Oczyszczalnia przeznaczona jest do

oczyszczania ścieków miejskich – komunalnych, przemysłowych oraz częściowo opadowych. Przepustowość nominalna oczyszczalni wynosi 2200 m³/d. Aktualnie, z uwagi na ilość ścieków doprowadzanych do oczyszczalni, eksploatowany jest jeden ciąg o przepustowości nominalnej 1200 m³/d. Ciągi pracują naprzemiennie, w cyklach dwuletnich. Na ciągu nieeksploatowanym prowadzone są prace remontowe i konserwacyjne.

5.4. Zestawienie zadań podjętych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej:

1. W 2011 roku wykonano: budowa części kanalizacji sanitarnej przy ul. Piłsudskiego.
2. Na przełomie lat 2010 – 2011 wykonano: budowa rurociągów tłocznych wody surowej i uzdatnionej, rozbudowa budynku stacji uzdatniania wody, wykonanie zbiorników wody uzdatnionej, wykonanie obudów studni głębinowych, montaż pomp, montaż technologii uzdatniania wody, remont instalacji elektrycznej, montaż sterowania i wizualizacji pracy stacji.
3. Na przełomie lat 2012-2013 wykonano: budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej (dł. wybudowanej sieci wodociągowej to 4,49 km, a zmodernizowanej 1,46 km.

6. Ochrona powietrza

Badania i pomiary zanieczyszczeń powietrza, wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie wykazały, że stopień zanieczyszczeń mieści się w kategoriach wartości przyjętych dla obszarów specjalnie chronionych. Czyste powietrze na terenie miasta wynika z braku większych zakładów pracy, które powodowałyby emisję zanieczyszczeń.

Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie Dynowa zaliczyć należy zanieczyszczenia komunalne – spalanie paliw (systemy ogrzewania domów) oraz utylizację odpadów i ścieków (składowisko odpadów, oczyszczalnia ścieków). W dalszej kolejności są to zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł liniowych (zanieczyszczenia komunikacyjne) oraz zanieczyszczenia rolnicze.

Stopień koncentracji źródeł i wielkość emisji w mieście są zróżnicowane. Najliczniejszą grupę stanowią źródła punktowe – są to komunalne i zakładowe kotłownie węglowe i gazowe oraz paleniska domowe. Jako czynnik grzewczy stosowane są najczęściej: węgiel kamienny, gaz ziemny, olej opałowy a także trociny i odpady drzewne. Na terenie miasta emitowane są gazy i pyły, pochodzące głównie ze spalania energetycznego paliw stałych.

Na obszarze Gminy Miejskiej Dynów, średnioroczne stężenia podstawowych zanieczyszczeń powietrza (SO₂, NO₂) nie przekraczają dopuszczalnych norm. W przypadku zanieczyszczeń powietrza pyłami (PM₁₀, PM_{2.5}) odnotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń średniorocznych, które charakteryzują się zmiennością sezonową (w okresie grzewczym odnotowuje się zwiększone stężenia pyłów, ponieważ nadal podstawowym paliwem stosowanym do ogrzewania domów jest węgiel kamienny).

W okresie objętym niniejszym raportem nie zrealizowano zadań.

7. Gospodarka odpadami

W okresie od 01.01.2011 r. do 30.06.2013 r. odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie Gminy Miejskiej Dynów odbywał się na podstawie indywidualnie zawartych umów pomiędzy mieszkańcami gminy a firmami posiadającymi zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych tj.;

1. Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie; ul. Rynek 13, 36-065 Dynów
2. Gospodarka Komunalna w Błażowej Sp. z o.o.; ul. 3-go Maja 35, 36-030 Błażowa.

Nowa ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zobowiązała Gminy do podjęcia szeregu uchwał, które są podstawą do wdrożenia nowego systemu i tak w grudniu 2012 r. Rada Miasta Dynów podjęła następujące uchwały:

- uchwała nr XXVIII/158/12 z dnia 27.12.2012 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Dynów;
- uchwała nr XXVIII/159/12 z dnia 27.12.2012 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty,
- uchwała nr XXVIII/160/12 z dnia 27.12.2012 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości,
- uchwała nr XXVIII/161/12 z dnia 27.12.2012 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właściciela nieruchomości o miejscu i terminach jej składania, a także o terminie złożenia pierwszej deklaracji,
- uchwała nr XXVIII/162/12 z dnia 27.12.2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną opłatę.

Regulamin utrzymania czystości i porządku w Gminie Miejskiej Dynów - pozytywnie został zaopiniowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie .

Od 1 lipca 2013 r. zgodnie ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych realizowane było przez Gospodarkę Komunalną w Błażowej Sp. z o.o., która została wybrana w drodze przetargu nieograniczonego. Umowa została zawarta na okres od 01.07.2013 r. do 31.12.2014 r.

Na podstawie Porozumienia Międzygminnego Burmistrza Miasta Dynowa z dnia 18 września 2013 r. w sprawie utworzenia, utrzymania i eksploatacji Międzygminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych utworzono Międzygminny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych dla mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów i Gminy Dynów. MPSZOK

zlokalizowany jest w Dynowie przy ul. Wuśki 126. Do punktu mieszkańcy mogą dostarczyć następujące selektywnie zebrane odpady:

- zużytych opon,
 - papieru i tektury oraz opakowań wielomateriałowych,
 - szkła,
 - odpadów kuchennych ulegających biodegradacji,
 - rozpuszczalników,
 - lamp fluorescencyjnych i innych odpadów zawierających rtęć,
 - urządzeń zawierających freony,
 - farb, tuszy, farb drukarskich, klei, lepiszcze i żywice, agrochemikalia, zawierające substancje niebezpieczne,
 - farb, tuszy, farb drukarskich, klei, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w pkt 8
 - baterii i akumulatorów,
 - zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych zawierających niebezpieczne składniki,
 - zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych nie zawierających składników niebezpiecznych,
 - tworzywa sztuczne,
 - metali,
 - odpadów zielonych ulegających biodegradacji,
 - odpadów wielkogabarytowych,
 - odzieży,
 - odpadów budowlanych pochodzących z bieżących remontów gospodarstw domowych;
- Przeterminowane leki każdy mieszkaniec Gminy Miejskiej Dynów może nieodpłatnie dostarczyć do dwóch aptek tj: apteki „GALENA” ul. Handlowa 4, 36-065 Dynów oraz apteki „Pod Zegarem”; ul. Kazimierza Wielkiego 1/3, 36-065 Dynów, gdzie znajdują się specjalne pojemniki. Zużyte baterie można wyrzucić do specjalnych pojemników ustawionych w Urzędzie Miejskim w Dynowie oraz w Szkołach Podstawowych i Gimnazjum na terenie Gminy Miejskiej Dynów.

Ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

W 2013 r. wytworzono łącznie 700,36 Mg odpadów komunalnych w tym:

- 564,3 Mg zmieszanych odpadów komunalnych
- 136,06 Mg segregowanych odpadów komunalnych tj.

Lp.	Rodzaj i kod odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (MG)
1.	20 01 34 – baterie i akumulatory	0,2
2.	15 01 07 – opakowania ze szkła	53,3
3.	15 01 02 – opakowania z tworzyw sztucznych	25,1
4.	20 03 07 – odpady wielkogabarytowe	5,5
5.	20 01 35* - zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	3,2

6.	20 01 36 zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	0,1
7.	15 01 04 – opakowania z metali	2,2
8.	20 01 32 – leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,06
9.	15 01 01 – opakowania z papieru i tektury	4,5
10.	20 02 01 – odpady ulegające biodegradacji	34,7
11.	17 01 07 – zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadów materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0,1
12.	20 02 03 – inne odpady nieulegające biodegradacji	7,1

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że w roku 2013 osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w Gminie Miejskiej Dynów wynosi: 18%.

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2013 został osiągnięty, gdyż zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia wynosi < 50 %.

Biorąc pod uwagę wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. 2012, poz. 645), Gmina Miejska Dynów osiągnęła 16,7 % poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia frakcji surowcowych (t.j. papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło).

Gmina Miejska Dynów w roku 2013 osiągnęła 100 % poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (remontowo-budowlanych). Osiągnęła tym samym wymagany poziom, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012r, poz. 645), który w roku 2013 wynosił 36 % dla odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Od lipca 2013 r. właściciele nieruchomości wnoszą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi do Gminy na podstawie złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów została zawarta pomiędzy Gminą Miejską Dynów a podmiotem świadczącym usługę.

Podsumowując rok 2013 można stwierdzić, że to rok przełomowy w systemie gospodarki odpadami komunalnymi. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* wprowadziła wiele zmian od 1 lipca 2013 r. na terenie Gminy Miejskiej Dynów dotyczących przede wszystkim selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Utworzono Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, umożliwiono mieszkańcom bezpośrednio na terenie nieruchomości segregowanie odpadów – „u źródła”.

Ponadto w okresie sprawozdawczym zebrano od właścicieli nieruchomości i zutilizowano materiały zawierające azbest: w 2012 roku – 111,72 Mg, w 2013 roku – 19,61 Mg.

Priorytetowym zadaniem dla Gminy Miejskiej Dynów na lata następne jest dalsze uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia określonych przez Unię Europejską poziomów odzysku i recyklingu odpadów.

8. PRZYRODA I KRAJOBRAZ

Ochrona przyrody ma na celu zapobieganie zniszczeniu, uszkodzeniu lub zdegradowaniu elementów przyrody: dziko występujące gatunki flory i fauny oraz utworów przyrody nieożywionej a także zespołów tych utworów o wybitnych walorach przyrodniczych i obszarów chronionego krajobrazu. Przez miasto Dynów przebiega częściowo Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego oraz obszar Natura 2000. Miasto charakteryzuje się bogactwem gatunkowym flory i fauny oraz natury nieożywionej. Na terenie Dynowa można wyodrębnić kilka ekosystemów różniących się między sobą warunkami środowiskowymi, a tym samym zamieszkującą je fauną. Każdy z nich wymaga specyficznych zabiegów ochronnych.

Działania w celu zachowania różnorodności biologicznej Gminy Miejskiej Dynów

1. Ochrona siedlisk przyrodniczych.
2. Ochrona środowiska leśnego wraz z zalesieniem gatunków przeznaczonych na ten cel.
3. Zachowanie starych okazów drzew.

9. DZIAŁANIA W ZAKRESIE MONITORINGU ŚRODOWISKA

1. Współdziałanie z Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w zakresie oceny sanitarno-epidemiologicznego (badania jakości wody pitnej ujęć wody na terenie gminy, badania prowadzone są przynajmniej raz w roku na każdym ujęciu wody).
2. Współdziałanie z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

3. Współdziałanie z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie.
4. Współdziałanie z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Krakowie Inspektorat w Przemyślu.

10. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dynów” stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Gminie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach od krajowego do gminnego jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki do wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Niektóre z zadań obciążających samorząd gminy wymaga nakładów znacznych środków finansowych, co niejednokrotnie jest podstawą, przyczyną braku ich realizacji. W tym przypadku ważną sprawą jest określenie konieczności ich wykonania w określonym czasie.